

Fer-ne 90

«Potser el símbol per a la història serà ell mateix: l'home. La seva persona»

"Represento milions de francesos que mereixen un respecte. L'autoritat i la força s'han de guanyar cada dia i de vegades es troba en els detalls", deia el president François Mitterrand. El president Pujol en va representar durant vint-i-tres anys també milions, de catalans, i mantenir-se al poder gairebé un quart de segle, legislatura rere legislatura, vol dir que connectava bé amb el seu electorat i que era capaç d'inspirar prou confiança entre sectors diversos, i de vegades, potser fins i tot, també distints i distants.

Aquest dimarts, 9 de juny, Jordi Pujol en fa 90. Noranta anys són molts anys. Bons, si es poden viure bé. Prou, per poder fer un llarg balanç de vida i, també en el seu cas, d'obra. Llarg d'obra. Una llarga acció de govern, la seva. I pensant-hi, en aquest seu balanç d'obra, m'ha vingut com em va commoure la píndola que del president apareix a *Els Mandarins* de Rafel Nadal i que tracta, justament, "La posteritat". La fama pòstuma.

En una conversa amb Arturo San Agustín a Palau, l'any 2003, quan ja li quedaven pocs mesos de mandat, el periodista li diu que no té cap "obra" per ser ensenyada o per ser recordada. Ell, per resposta, li parla d'escoles, hospitals, d'ambulatoris, de poliesportius... "De tot això, no es recordarà res". El president Pujol li ho qüestiona i San Agustín li diu, i en faig citació literal: "Li parlo d'una imatge que resumeixi la seva presidència. D'un símbol per a la història".

¿I què han fet els altres, perquè se'ls recordi?, pregunta el president. El canceller Kohl, la unificació d'Alemanya; Mitterrand, la piràmide del Louvre. Diu l'entrevista que Pujol es deixa caure cap al respall de la butaca amb els ulls closos, i que, de cop, amb una agilitat sorprenent, s'incorpora, es mira el periodista directament als ulls i li pregunta: "I Maragall. Quina obra es recordarà de Maragall?" Els Jocs Olímpics fou la resposta. Segons sembla, no eren encara les nou del matí de l'endemà que el president Pujol trucava a Arturo San Agustín i li deia: "Avui no he dormit gaire bé per culpa seva. Potser hauríem d'acabar la conversa".

"Aquest Pujol és patrimoni de tothom: el resistent, el conductor de l'autonomia política, l'artífex de l'impuls dels anys 80 i de la il·lusió col·lectiva de fa dues dècades" diu Josep-Lluís Carod-Rovira en un article a l'*Avui* el 20 de juny de 2001. Certament, amb el món municipal, amb els Ajuntaments, el president Pujol i els seus governs han estat els artífexs de la transformació del país en els seus progressos tangibles en els pobles i en les ciutats. La divisió territorial del poder.

Home d'acció, en aquesta divisió territorial del poder ara respecte del govern de l'Estat, garantia l'estabilitat a canvi de més autogovern per materialitzar aquella seva voluntat que País i Administració funcionessin. Però no és només a escala endògena el balanç d'obra de govern del president Pujol. Conscient que per existir necessites el reconeixement, projecta amb ambició d'estat i amb eficàcia la projecció internacional de Catalunya.

L'acabo, aquella conversa: el paisatge del país del 2003 no és el del 1980. Tampoc no és el del 2020. Certament. Amb claroscurs, com tothom en aquesta vida, potser el símbol per a la història que li demanava Arturo San Agustín serà ell mateix: l'home. La seva persona. Semblantment al que seran, per la seva època, el canceller Helmut Kohl, i, sobretot, la cancellera Merkel per als alemanys. Amb tots els mutatis mutandis de rigor.